

PARÇADA ANLAM-2 (Yardımcı Düşünce)

1. Okumaya yöneldiğimiz zaman, özellikle farklı insanların hayatına, kendimize ve dünyaya dair bilgilerimizi ve kavrayışımızı geliştirici hikâyeleri seçeriz. Bilim insanların bizlere sunduğu eserleri ise bilimsel gerçekleri öğrenmek için değil, bu gerçeklerin günlük yaşantımıza etkisini anlamak için okuruz. Evren, gezegenimizin geçmişi, uzayda yaşam olasılığı gibi günlük yaşantımızla ilgili olmayan ama çok merak edilen konular bize ilgi çekici gelirken uzmanlar dışındaki kişilerin anlayamadığı geniş kapsamlı, soyut konular pek fazla ilgimizi çekmez.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) Uzmanlık gerektiren ayrıntılı metinler, okurlar tarafından daha az tercih edilir.
- B) Okuyucu, bilimsel bilgilerin hayata etkisini öğrenmek ister.
- C) Bilimsel bir yazı okuyan her okurun ilk amacı bilimsel gerçekleri öğrenmektir.
- D) Günlük hayatla doğrudan ilgisi olmayan bazı metinler okuyucuya ilgi çekici gelebilir.

2. 1996 yılı, UNESCO tarafından “Dünya Kahkaha Yılı” ilan edildi. “Dünya Kahkaha Yılı”nın kahramanı ise Nasrettin Hoca’ydı. Nasrettin Hoca’nın namı ülke sınırlarını aşmış, bütün dünyaya yayılmış olmasına rağmen Türk çocuk kitaplarında kendisine yeterince yer ayrılmadığını söyleyebiliriz. Nasrettin Hoca fıkralarının “100 Temel Eser” kapsamına dâhil edilmiş olması, Nasrettin Hoca fıkralarından oluşan kitapların basılması, üniversitelerin onunla ilgili çalışmalar yapması Nasrettin Hoca’ya vefa anlamında yeterli değildir.

Bu parçadan Nasrettin Hoca’yla ilgili aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Sadece Türkiye’de değil, dünyada da tanınan biridir.
- B) Fıkralarıyla ilgili son yıllarda yapılan çalışmalar dünyanın ilgisini çekmiştir.
- C) UNESCO tarafından “kahkaha” kelimesi ile ilişkilendirilmiştir.
- D) Türkiye’deki çocuk kitaplarında gerektiği kadar yer bulamamıştır.

3. Yazar kendi içine dönen, içindeki gizli kişiyi keşfeden ve bu sayede kelimelerle yeni bir âlem kuran kişidir. Ben, boş sayfaya kelimeleri yavaş yavaş yazarak masamda oturdukça kendime yeni bir âlem kurduğumu, kendi içimdeki bir başka insanı, tıpkı bir köprüyü ya da bir kubbeyi taş taş kuran biri gibi ortaya çıkardığımı hissederim.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi yazarların özelliklerinden biri değildir?

- A) Sözcüklerle yeni bir dünya oluşturmaları
- B) Yorumla açık eserler yazmaları
- C) Yazarken iç dünyalarına yönelmeleri
- D) İçlerindeki farklı kişiliği ortaya çıkarmaları

4. Babamın çantasını açıp yazılarını okumaktan korkuyordum çünkü benim yaşadığım sıkıntıları onun yaşamadığını, yalnızlığı değil, kalabalıklara karışmayı tercih ettiğini biliyordum. İyi bir yazarda bu özellikler olmamalıydı bana göre. Ama bu düşünceler benim hayat ve yazarlık deneyimimden çıkardığım ön yargıları da olabiliirdi. Kalabalığın, aile hayatının içinde ve mutlu cıvıltılar arasında yazmış pek çok parlak yazar da vardı. Belki de bunu düşünerek okumalıydım babamın yazılarını.

Bu sözleri söyleyen yazarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Kendisini babasından üstün gördüğü
- B) Babası gibi kalabalıkta yaşamayı sevdiği
- C) Kendisini eleştirmekten çekindiği
- D) Babasının yazılarını okuma konusunda tereddüt yaşadığı

5. Fıkraların en temel özelliği anlatımının akıcı olmasıdır. Öğüt verme ve öğretme, fıkranın diğer önemli özellikleridir. Fıkralar bir yönüyle kısa öyküleri andırır ve keskin bir zekâ ürünüdür. Yaşanmışlığın ve hayat tecrübesinin aktarıldığı fıkralarda anlam zenginliği ve içsel bir derinlik vardır. Fıkralarda doğrudan öğüt verilmez; güldürülür, düşündürülür ve merak uyandırılır.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi fıkraların özelliklerinden biri değildir?

- A) Nasihat verme amacı taşıması
- B) Toplum sorunlarını ortaya koyması
- C) Kısa hikâyelere benzemesi
- D) Düşündürücü ve merak uyandırıcı olması

PARÇADA ANLAM-2 (Yardımcı Düşünce)

6. Her çocuk aslında doğuştan bir bilim insanıdır. Yaşadığı çevreye büyük bir merakla ve keşfetme arzusuyla bakar. İlk adımlar, ilk sözcükler, ilk sorular evreni anlamaya çalışan bu kâşifin ilk serüvenidir. Bir çocuğun gözünden baktığınızda evrenin ne kadar muhteşem ve bilinmezliklerle dolu olduğunu anlarsınız. Hepimiz dünyaya bir zamanlar aynı gözlerle baktık. Yıldızların ne kadar uzak, okyanusların ne kadar derin olduğunu ve uzak dünyalarda bizim gibi canlılar olup olmadığını düşündük. Büyüyünce kimimiz soru sormayı bıraktık, kimimiz ise içimizdeki meraklı çocuğu hiç kaybetmedik.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) İnsanlar merak duygularını ömürleri boyunca yitirmezler.
- B) Her insan, çocukluk çağında bilinmezliklere karşı ilgi duyar.
- C) Dünyaya gelen her çocuk, evrene karşı aynı merak sürecinden geçer.
- D) Bütün çocuklar, çevrelerini sorgulayarak anlamaya çalışır.

7. Bambular daha çok tropikal bölgelerde yetişen çiçekli bitkilerdir. Bazı türleri çok çabuk büyür. Öyle ki günde bir metre kadar uzayanları vardır. Bambuların uzunlukları türlerine bağlı olarak 10 cm ile 50 metre arasında değişebilir. Bu bitkiler yıllarca büyüyüp geliştikten sonra çiçek açar. Dev panda, kızıl panda, bambu lemuru, dağ gorili gibi birçok hayvan bambuyla beslenir. Hafif, dayanıklı ve esnek bir malzeme olduğu için birçok yapı ve eşyada bambu kullanılmaktadır.

Bu parçada bambularla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Ne zaman çiçek açtığına
- B) Bazı hayvanların besin kaynağı olduğuna
- C) Nasıl yetiştirildiğine
- D) Nereelerde kullanıldığına

8. “Yüzük oyunu”nda uzun bir ipe yüzük geçirilir, ipin iki ucu birbirine bağlanır. Oyuncular çember oluşturur ve ipi iki elleriyle birden tutar. Ebe, çemberin ortasında durur ve gözlerini kapatır. Bu sırada oyunculardan biri yüzüğü elinin içinde saklar. Ebe gözlerini açar. Oyuncular, ebeye göstermeden yüzüğü elden ele geçirirler. Bu sırada “Yüzük yüzük neredesin? Acaba hangi eldesin? Eğer bulamazsan ebesin, ebesin.” diye tekerleme söylerler. Ebe, yüzüğün kimde olduğunu bulmaya çalışır. Bulursa yüzüğü saklayan oyuncu, ebe olur. Bulamazsa oyun, ebe değişmeden devam eder.

Bu parçada “yüzük oyunu”yla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kaç kişiyle oynandığına
- B) Oyuncuların diziliş şekline
- C) Oyunda kullanılan malzemelere
- D) Nasıl ebe olunduğuna

9. Erteleme, zor ya da istenmeyen işlerden kaçmak amacıyla sergilenen bir davranıştır ve hemen hemen herkesin yaşadığı bir durumdur. Belirli işleri “sonra” yapmaya karar veriyorsunuz, “sonra” geldiğinde ise bir başka “sonra”ya geçiyorsunuz. Bu böyle sürüp gidiyor. Ancak her erteleme kararının size verdiği anlık rahatlıkların ardından büyük bir sıkıntı kendini gösteriyor. Ne yazık ki en sonunda erteleyebileceğiniz bir “sonra”nız kalmıyor. İşte o zaman bir telaş ve korkuyla işe başlıyorsunuz.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Pek çok insan, yapması gereken işleri zorluğundan dolayı erteler.
- B) Erteleme, kısa süreli rahatlama sağlayan bir kaçamaktır.
- C) Ertelenen işler, en son aşamada kaygıya sebep olur.
- D) Erteleme, başarıya ulaşma yolunda en büyük engeldir.

MEB 2016 - 2017